

художествено отношение повести и разкази на Л. Каравеловъ („Българи отъ старо време“, „Богатия сиромакъ“, „Отмъщение“, „Маминото детенце“ и др.) се явиха за първи път въ „Свобода“, „Независимостъ“ и „Знание“; сѣщо и за белетристичнитѣ произведения на други писатели съ помалка известностъ, печатътъ бѣ удобно, дори единствено срѣдство за запознаване читателитѣ съ тѣхъ. Въ българския печатъ е отразено и развитието на българската поезия. По-край посрѣдственото лирично творчество на Д. Чинтуловъ, Р. Жинзифовъ, Ив. Кжршовски, Д. Великсинъ и др. изпква поезията на П. Р. Славейковъ съ своитѣ богати мотиви и умѣла разработка. Нѣкои отъ стихотворенията на П. Р. Славейкова съ хумористично-сатирично съдържание се явиха въ „Гайда“. По-късно обръщатъ внимание съ своитѣ голѣми поетически дарби Хр. Ботйовъ и Ив. Вазовъ, чийто първи творби се явиха сѣщо въ вестниците и списанията. Първитѣ Ботйови стихотворения се явиха въ „Дума на българските емигранти“ и „Знаме“; а първитѣ Вазови стихотворения въ „Периодично Списание“, „Напрѣдъкъ“ и др. Въ печата се обнародватъ редовно отъ ревностни събирачи народни пѣсни отъ всички кѣтове, кѣдето се говори български. Българското оригинално творчество, благодарение на печата, добиваше голѣмо разпространение, проникваше въ по-широки народни слоеве, влияеше за развитието на тѣхнитѣ естетически вкусове и за засилване на любовта къмъ българската книга.

Българското оригинално творчество, обаче, е било още въ зародиша си, твърде недостатъчно да задоволи духовнитѣ нужди на читателитѣ и затова въ печата все пакъ преобладаватъ преводнитѣ чужди произведения. Още първитѣ вестници и списания се стремятъ да запознаятъ четещата публика съ литературата на Гърция, Русия и Западна Европа. Първото българско списание „Любословие“ поднася на читателитѣ си не само произведения на гръцки автори, но и на европейски писатели. Не само „Любословие“, но и почти всички периодични издания даватъ преводи. Срѣщатъ се въ преводъ произведения на известни западно-европейски писатели (Шилеръ, Х. Бичеръ-Стоу, Шатобрианъ, В. Хюго, Хайне, Гьоте и др.). Преди освобождението рускиятъ духъ и влияние бѣха силно разпространени всрѣдъ българската интелигенция. Тѣ допринасяха за разпространението на руската преводна литература. Поради това въ българския печатъ се яви по едно време реакция срещу руското влияние. („Турция“ отрича ползата отъ руската литература и наука и агитира за обръщане по-голѣмо внимание къмъ западно-европейското духовно творчество). Каравеловъ и Ботйовъ въобще се обявиха противъ разпространяването, както на руска, тъй и на западно-европейска литература въ България. Тѣзи двама писатели, надѣхвани съ